

Юридичні науки

УДК 341.24:061.1ЄС(560)

Панічевська Ангеліна Валентинівна

студентка

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Паничевская Ангелина Валентиновна

студентка

Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

Panichevs`ka Anhelina

Student of the

Yaroslav Mudryi National Law University

Науковий керівник:

Асірян Сюзанна Рафіковна

кандидат юридичних наук,

асистент кафедри права Європейського Союзу

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

**ПРОБЛЕМИ ВСТУПУ ТУРЕЧЧИНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ
ПРОБЛЕМЫ ВСТУПЛЕНИЯ ТУРЦИИ В ЕВРОПЕЙСКИЙ СОЮЗ
PROBLEMS OF TURKISH INTRODUCTION TO EUROPEAN UNION**

Анотація. Протягом останніх років питання євроінтеграції Туреччини знаходиться в центрі уваги багатьох політиків, політологів та експертів. У даній статті розглядаються питання стосовно проблем та специфіки вступу Туреччини до ЄС, переваги та недоліки співпраці обох сторін.

Ключові слова: Європейський Союз, Туреччина, вступ до ЄС, співпраця, зовнішня політика, міжнародні правовідносини, євроінтеграція.

Аннотация. В течении последних лет вопрос об евроинтеграции Турции находится в центре внимания многих политиков, политологов и экспертов. В данной статье рассматриваются вопросы о проблемах и специфике вступления Турции в ЕС, преимущества и недостатки от сотрудничества обеих сторон.

Ключевые слова: Европейский Союз, Турция, вступление в ЕС, сотрудничество, внешняя политика, международные правоотношения, евроинтеграция.

Summary. In recent years, the issue of the European integration of Turkey has been at the center of many politicians, political scientists and experts. This article deals with the issues and specificities of Turkey's accession to the EU, the advantages and disadvantages of cooperation between the two sides.

Key words: European Union, Turkey, EU accession, cooperation, foreign policy, international relations, eurointegration.

Актуальність теми. У відносно недавньому минулому роль Туреччини як світового гравця часто представлялася обмеженою в силу внутрішніх слабкостей, а також історичного і культурного тягаря. Туреччина - важливий європейський партнер, чиї відносини з ключовими європейськими інститутами проблематичні, а неповна інтеграція в європейські структури залишається викликом. З огляду на це, особливий інтерес викликає вивчення питань інтеграційного зближення в форматі "ЄС - країна, що розвивається" та причини, що перешкоджають розвитку цих відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ґрунтовні дослідження з проблем та аспектів євроінтеграції Туреччини містяться у наукових працях багатьох юристів з усього світу. Передусім, це: Мхитарян Н. І., Чубрикова

О. О., Червінка І. М., Тригуб П. М., Миронова М. А, Кіреєв Н., Спірідонова Т.В.

Метою статті є: виявлення та аналіз проблем правової інтеграції Туреччини в ЄС.

Виклад основного матеріалу. Європейський Союз є великим економічним утворенням, яке характеризується високим рівнем життя та соціальними стандартами. Багато країн-претендентів розглядають ЄС як спосіб розв'язання власних внутрішніх проблем, оскільки європейське об'єднання відкриває багато можливостей для співпраці та розвитку. І тому Євросоюз встановив критерії для прийняття у спільноту з метою подальшого взаємовигідного партнерства.

Найбільш давню історію вступу до ЄС має Туреччина. Більше, ніж 50 років ця держава співпрацює з європейським об'єднанням, однак спроби отримати членство виявилися марними.

З 1964 року Туреччина є асоційованим членом Євросоюзу, а 14 квітня 1987 року вона подала заявку на вступ до ЄС. Переговорний процес про прийняття в ЄС розпочався 3 жовтня 2005 року. Щоб вступити в союз, Туреччина повинна успішно завершити переговори з Єврокомісією по 33 з 35 переговорних пунктів (два не вимагають узгодження). Після цього країни ЄС повинні одноголосно проголосувати за надання Туреччині членства в Євросоюзі. 6 липня 2017 Європарламент прийняв резолюцію, що закликає країни Євросоюзу і Єврокомісії зупинити переговори про вступ Туреччини до тих пір, поки її влада не внесе поправки до конституції. У квітні 2017 відбувся референдум стосовно турецької конституційної реформи, в результаті чого були значно розширені президентські повноваження.

Туреччина виступає стратегічно вигідним партнером для ЄС. По-перше, вона є посередником у транспортуванні енергоносіїв, а саме каспійської, середньосхідної та російської нафти та газу. По-друге, сусіди

Туреччини стануть сусідами безпосередньо ЄС, а Туреччина відіграватиме роль посередника в регіональному співробітництві. Окрім цього, Туреччина має вигідне розташування для того, щоб стати основою політики безпеки та оборони, для тилового забезпечення збройних сил ЄС і довіру до його присутності в регіоні. Також слід відзначити, що вступ до європейського об'єднання забезпечить вирішення конфліктів, примирення між Туреччиною та її курдським населенням, установлення добрих відносин з Грецією та забезпечить роз'яснення питання стосовно її відносин з Кіпром.

Однак поряд із перспективами співпраці існує ряд негативних моментів, які ускладнюють або взагалі унеможливають вступ Туреччини до Євросоюзу. Принциповим є панування демократизму в ЄС та його неодноразове порушення державою-претендентом. Австрійський канцлер Крістіан Керн висловив думку, що переговори з Турецькою Республікою потрібно припинити, які, можливо, були приречені на провал ще до того, як розпочалися в 2005 році. На той час держави-учасниці сподівалися, що прем'єр-міністр Ердоган зможе за одне десятиліття привести переважно мусульманську Туреччину до європейської спільноти як сучасну демократію, що переживає економічний підйом.

Проте, на думку європейської спільноти, політичний лідер Туреччини поки що не в змозі продемонструвати належний демократичний лад у державі. Про це свідчить численна кількість справ, що розглядалися Судом з прав людини проти Туреччини, а також низький рівень виконання відповідних рішень.

Певна річ, що розширення ЄС - справа обох сторін. Було б також справедливо відзначити, що сьогодні ЄС просто не в змозі прийняти Туреччину. Це виявилось б непосильним економічним та інституційним тягарем для нього.

Слід звернути увагу на те, що проблема вступу в ЄС є дещо глибшою, ніж виконання «прагматичної» частини вимог. Важливе місце має й ідеологічна складова, що охоплює спільні цінності, історію, культуру, навіть релігію, попри те, що вимога дотримуватись цих чинників офіційно не вказується. Наприклад, Туреччина має взяти на себе відповідальність за вбивство і переслідування вірменів під час Першої світової війни, а також займатися невирішеним курдським питанням. Враховуючи все це, значно ускладнюється процес євроінтеграції Туреччини.

Утім, сама Туреччина наголошує на тому, що проблема криється в розбіжності релігійних поглядів. "Єдиною причиною, по якій Туреччину не приймають до ЄС, є те, що ми мусульманська країна. Так нехай вони про це кажуть прямо", - сказав турецький лідер [2]. І дана позиція є небезпідставною. У Німеччині, приміром, консервативно налаштовані партійні маси Християнсько-демократичного союзу, які очолює канцлер Ангела Меркель, виступають категорично проти повноправного членства Туреччини в ЄС. Готовність прийняти 80 мільйонів людей, що походять із зовсім іншого культурного середовища, вкрай обмежена.

Складно заперечити той факт, що християнство займає одну із провідних ролей у будівництві об'єднаної Європи. Однак серед критеріїв членства в ЄС не згадується релігійна приналежність, тому що віра – це особиста справа кожного.

Як зазначає Ентоні Морісон, «Європа є світською стосовно мусульманських мігрантів, однак вона залишається християнською стосовно мусульманської Туреччини». Присутність мусульман у Європі іноді зображується як небезпека для європейської ідентичності та Європи в цілому [1]. Дану ситуацію можна схарактеризувати у двох вимірах: перший – стосується економічних, організаційних, правових принципів, дотримуючись яких кожна держава може претендувати на членство в ЄС.

На відміну від цього, другий вимір ідентичності полягає у наборі певних ознак (менталітет, релігія і ставлення до інших релігій, психологія європейців), притаманних лише народам Європи, що склались внаслідок єдиної європейської історії та культури. За цим напрямком європейська ідентичність розглядається як результат унікальних історичних переживань. Таким чином, держави та народи не можуть стати європейськими: вони або є такими або ні. І якщо раніше мультикультуралізм сприймався як ідея розв'язання соціальних проблем, то зараз вважається їх головною причиною.

Окрім релігійного фактора проблемним аспектом є звичаї. Європейська єдність спирається на принцип індивідуалізму, у той час як традиції Туреччини звернені до сімейної спільності. Для європейців на першому місці стоїть свобода особистості, а не закон Божий. В ісламі свободи особистості навіть не існує, свободу особистості замінюють родові традиції.

Однак, не зважаючи на істотні проблеми, Туреччина продовжує наближення до своєї мети. Реформи, що проводяться нинішнім урядом становлять ще один пункт на користь держави. Вживаються заходи щодо додаткового зниження податків на виробника, йде відмова від використання моделі інфляційного зростання, робляться акценти на зростання виробництва, зайнятості та експорту, стабілізацію цін, прискорення приватизації, що позитивно впливає на зацікавленість Союзу у розвитку економічних відносин з країною.

Висновки. Отже, на сьогоднішні існує ряд перепон для вступу Туреччини в Євросоюз. Однак дане співробітництво є вигідним для обох сторін як в економічній сфері, так і в галузі безпеки, зокрема для протидії тероризму. Туреччина має унікальне становище через наявність величезного досвіду партнерських відносин з ЄС в рамках асоціації з 1964 року, є європейською країною, незважаючи на сповідування релігії, з 70-х

років стала на шлях соціально-економічної модернізації, а з 80-х переживає період бурхливого економічного зростання, швидко оговтавшись від фінансової кризи в лютому 2001 року. Хоча існують проблемні моменти євроінтеграції країни, Туреччина впевнено долає ці перешкоди, і неприйняття Туреччини в ЄС - це не фіаско, а нова стадія вирішення цього питання, і в середньостроковій перспективі Туреччина отримає членство в Союзі.

Література

1. Morrison I.A. Chistianity, Secularism and the Crisis of Europe / Ian Anthony Morrison // Europe after Derrida. – 2013. – PP.149-161.
2. FaceNews [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <https://www.facenews.ua/news/2019/438516/>
3. Ахмедова Е. Р. Перспективи інтеграції Туреччини у сферу зовнішньої політики та політики безпеки Європейського Союзу / Е. Р. Ахмедова // Південноукраїнський правничий часопис. – 2014. - № 4.
4. Зиганшина Г.М. Турция и ЕС: социально-правовые и политические аспекты интеграции / Г. М. Зиганшина // Ближний Восток и современность / Институт изучения Израиля и Ближнего Востока. – М., 2004. - №24. – С. 155-160.
5. Коваль Н. Новая Турецкая Республика: мечты и действия Реджепа Эрдогана [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.eurointegration.com.ua/rus/articles/2017/01/10/7059808/>
6. Лукьянов Ф. Европа которую мы еще не видели / Федор Лукьянов // Pro et Contra. — 2012. — Т. 16. — №1-2(54). — С.68-82.
7. Мхитарян Н. І. Шлях Туреччини до Євросоюзу у контексті євроінтеграційних прагнень України / Н. І. Мхитарян // Стратегічна панорама. 2005. №1. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://www.niss.gov.ua/vydanna/panorama/issue.php?s=gpgs3&issue=2005_1

8. Панчеко Ю. Европарламент призвал остановить переговоры о вступлении Турции в ЕС [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.eurointegration.com.ua/rus/articles/2017/07/6/7068145>